

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGI MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinpi-utca sarkán. I-ő emelet.
Hova minden a lap szellemi részét illető kérdések értekeznek.
Külföldi nem adnak hírt.

DR. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban.
Hova az előzetesek és minden a lap anyagi részét illető közlemények értekeznek.
és ezek által értekeznek. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 ft — Félévre 4 ft — Negyedévre 2 ft.
Naptáriéknak egész évre 6 ft — Félévre 3 ft — Negyedévre 1,50 ft.
Külső árak: Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenként kétszer.
Zombor, esütörtökön.

A közigazgatási luxus.

A kormányban van egy mézes madzag, mely végig húzódik a mamelukjainak ajkán. Kell is, hogy valami összekapcsolja azt a főmeget, melyet legnagyobbörösz az erők toborzott együtve.

Ez a mézes madzag — a főispánság.

Hány ifjú mameluk adja el hitét s meggyőződését ama reményben, hogy azért hova-hamarabb ki fogják nevezni valahová főispánnak.

De hát a főispáni állások rendszerint be szoktak tölteni lenni s alig akad arra közülök vállalkozó, hogy a fő mamelukok valamelyikéért leköszönjön s helyét neki átengedje.

Mikor így megszorult a Tisza-kormány s nincs mivel hitegetni az ifjú örösöket, akkor gondolt ki valamit, a mi az egyik oldalán reményt gerjeszt, a másik oldalán meg vak ijedelmet támaszt.

Beszél a közigazgatási reformjáról, a főispáni állás újabb munkaköréről, mely szükségessé teszi, hogy oly elemek jussanak az új állásokba, a melyek alkalmasak újabb szerepükre betöltésére.

Csak a minap hozott a hivatalos könyvnyomatos lap egy ilyen hírt, melynek kétféle eredménye lett.

Egyfelől az ifjú mamelukok szívében keletett reményt, másfelől a főispánokban nagy ijedelmet.

Mert mit jelent vajon a könyvnyomatos korai hírlése?

Azt, hogy: ti főispánok, a kik eddigelő jók voltatok a kormányban, mert esekély teendőnek volt, készültetek arra el, hogy a közigazgatási reformja mellett kiadati nektek az utilapú, mivel hogy új munkakör fog számotokra teremteni, s közületek sok nem fog arra alkalmasnak találni.

Jelenti továbbá azt, hogy: ti ifjú mamelukok, kik oly régi áhítottok főispáni állásra, de számotokra eddig üresedés nem lehetett előidézni, örvendeztetek, mert megtalálta a kormány azt a módot, mely alkalmas

arra, hogy szép szerével egy két főispáni el lehessen dobni hivatalából.

S mindelőbből mi a tanúság? hogy a főispánság a közigazgatás valóságos luxusa, melylyel a kormány parádézik. Mert nem luxuss-e az olyan butor, melyet a tulajdonos minduntalan változtat s különféle ürügyek alatt föléssor? S tényleg teheti is azt a jelenlegi kormány: mert a főispáni állás — eddig se volt egyéb, mint a kormány fökörtési hivatala, s ezután se lesz egyéb.

Nem kerül sok gondolkozásba annak megértése, hogy egy tervezett közigazgatási reform, mely a törvényhatóság hivatalait állandóvá akarja tenni, azokat reorganizálja s úgy illeszti be az állam gépezetébe, hogy ott meghatarozott munkakört fölön be, nem fog a főispáni hivatal számára egyéb hivatást teremteni, mint a legazabb alapon nyugvó korteskedést.

Eddig a főispán az autonóm megye túlkapásait ellenében állítottat oda kormányközé gyanánt.

De ha egyszer az alispán se lesz a megyéé, hanem az is állami hivatalnok lesz, s végezni fogja a főispánok eddigi teendőt, mi marad a főispánok számára?

Övek lesz-e a legfőbb áttekintés a megyébe minden rendű s rangú állami hivatal fölött?

Hát akkor mire való a belügyminiszter?

Igen, a belügyminiszter fogja a legfőbb áttekintést gyakorolni, s a főispán megmarad luxusnak. Itt lesz azért, hogy tanácsot adjon a miniszternek a kinevezések tárgyában, hogy besugya neki, kiből vannak ellenzéki hajlamok, kiből ninesenek. Ez lesz a hajdan oly dicső s hatalmas főispánságból.

Hajdan urak és parancsolók voltak, törvényhozók, magnások, zászlósok; most szöcsövei lesznek a miniszternek.

Elő telepítőnek, melyeken keresztül a kormányok akarataikat hirdetik a megyéknek.

Egyelőránt a könyvnyomatos új munkakörrel beszél s ezen új munkakör a tervezett reformban körül lesz írva. Majd meglátjuk, hogy miből fog ez állani!

Addig is édesen nyaldossa az ifjú mameluk-sereg a mézes madzagot, mely reményt kelt benne: hova hamarabb főispánná lehetni!

Az influenza.

Az influenza rohamos terjedése arra bírta Teleky Géza gróf belügyminisztert, hogy az összes törvényhatóságokhoz körrendeletet intézzen.

Elnömdja, hogy az influenza elnevezés alatt Európa több államában és hazánk területén is, járványos jelleggel egy, legnagyobb részt enyhébb lefolyású és többnyire hurutszerű tünetekkel járó betegség uralkodik, mely a lakosság nagyobb részét tömegesen, majdnem egyszéjűleg lepi meg.

A betegség az ez iránt meghallgatott orsz. közegészségügyi tanács szakvéleménye szerint leginkább hirtelen razó hideggel szokott fölépni és 2—3 napig tartó magas lázzal, a testi erők hanyatlásával, lassu fölábadozással és ritkán kiütéssel is jelentkezik.

A kórnak három alakja különbözhető meg:

1. a gyomor bántalmazottsága: hányással, étvágytalansággal s néha hasmenéssel;

2. a hurutos alak: a légzőszervek bántalmazásával, gyakran szemkiütéssel;

3. az ideges alak: jelentékeny fájdalommal és szorongási érzettel. Ezen kóralakok egymásba is átmehetnek. A járvány magában véve rendszerint enyhe lefolyású; de ha más betegség, főleg pedig tüdőbő csatlakozik hozzá, akkor súlyos megbetegedéssé is válhatik.

Az influenza, az országos közegészségügyi tanács véleménye szerint, főleg miasmatikus fertőzőanyag által idéztetik elő; hogy vajon terjed-e közvetlen ragályozás útján is, ninesen kétséget kizáró módon megállapítva.

Elhöz képest a mi a szóban levő betegség terjedése ellen, az adott körülmények közt, egyedül helyes és indokolt intézkedés gyanánt tűnik fel az országos közegészségügyi tanács szakvéleménye és javaslat alapján abban áll, hogy a lakosság minden meghűléstől való óvakodásra, ét- és életrendi hibák elkövetésétől való tartózkodásra kellő módon és behatólag figyelmeztessék.

Ez okból fölhívom a törvényhatóságok, hogy törvényhatósága területén a legkiterjedtebb módon figyel-

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Tanács.

Amit este összeírok gyakran.
Kitörölöm azt reggelre sokszor.
Megesett, hogy egy-két sor maradt csak
Az estenden összefirkált közből.
Podig irván perennius aere
Járt eszemben s más sok ilyen hümmi . . .
Ifju költő, nemcsak ihlet köll tít;
Persze az is, de meg: radir gummi.

Révész Ernő.

Emlékeimből.

Tizennégy éves valék, midőn a hat osztályt a káloesai gimnáziumban bevégezve, a pécsi lyceum küszöbét álléptem, mint dominatio vestra.

Eddig te voltam, most uraság. Senkise hiú, hány araszt told az ember kabátjához és büszkeséghez a cím! — Másikp hordja kalapját az ember, másikp lépőgő a kényes kövezeten, tiszter is végig megy a fotezeán, míg végre a Snakenberger kávéházában találja magát, hol három megye ifjusága szorit kezét egymással, anélkül, hogy névjegyet cserélőnének.

Pécs városa ma bizonynyál sokkal szebb és virágzóbb, de akkor regényesebb volt.

Virágzott a Tarikert, az insula, a mesek, a Hattyu, szóval, a jogászok és bölcsészek uralkodtak benne.

Csalódom.

A valóságos uralkodó Kelemen, prodirktor volt, kihez mindenki fölelemmel lépett be. Mindenkit to-nek szólított.

Ez időszert b. Szepesy Ignácé üt a püspöki székbén. Ha valaha ember megérdemlé földön a szent nevet, ugy e jótékony, népszerű, áhított főpap volt az.

Ha belápnit szemekkel, kampós püspöki botjával végig vonult a templom szentélyén, senki sem vette észre fényes egyházi kíséretét, csak őt — ki nem vett észre — senkit. A menyben jart imádkozta.

Rólát lehetett mondani: regnum meum non est de hoc mundo; átszentelt, mint a székes egyház nemfője.

Midőn bevezette a szertartást, ugyanazon imádkozó ajakkal vonult vissza püspöki lakába, kísérv a közönség áldásától.

Különb az ő áhítása nem volt sivar és meddő, hanem termékeny, mely nagy tetteken nyilatkozott. Saxa loquuntur.

A püspöki lyceum, a könyvtár, a városi alapítványok, osztályok, mind az ő apostoli jótékonyágát hirdetik és — halhatatlan nevet.

Volt tanúim közt egy régi ismerősem, Piltzer Lőrincz, ki mint páksi káplány többször megfordult szülőim házában. Gondviselőre voltam bava, éppen ez a gondviselés lett ram névze végzetes, mert biva pártfogásában, csak ugy könnyen vettem a bölcsészettant és megtörtént rajtam, hogy első colloquiumom ez volt: non sum paratus.

Mintha villám esapott volna le a katedrálról, dörgött egész eloquentiával, a bölcsészettan volt az agrikulatúrából is: tibi aras, tibi occas, tibi seris, tibi eidem et metes.

Ki hitt egy másikat. Az dacapo: non sum paratus, és így tovább.

Hja! mi akkor azt hívők, hogy e méltóságos felelet nagy népszerűséget szerez az intézet falai közt, de az életben sok jeles tohatságó ifjunak más pályát készítet.

Különb Piltzer jeles tanár volt. Nem ugy jött be mint más tanár, hanem ugy hőmpolygott, mint a forgószél. Bár Edison akkor még nem született, elead volt villamossággal. Csupa tűz és szenvedély lángolt heves eloladásában. Nem fért meg tüzes lelkével a tanszéken, ugy izgett-mozgott, mint a híres Verner az egyetemi katedrán. Midőn magyarozott, elfeledte az időt, a harangot, a pedellust — cogito ergo sum!

De mi a gondolkodás? mi a lét? az első emberi kötelesség nem az: légy keresztény, hanem — légy ember!

Mi széppen hozta le ő az embert az alkotó kezéből az élet szinpadára, hol annyi törvény, annyi kötelesség várakozik rá, egyik az Isten, másik az állam nevében. Neki elég volt egy törvény, mert ez magában foglalja valamennyit.

Ihisz, a magyar nyelv tanára, magas szikár alak volt, ki seha nem mosolygott életében. Mindenki félt ironjától, mert rendszeren második osztályt rajzolt a jeleseknek is. Tankönyve nem volt csak kéziratban, de ez oly izmos, oly nagy terjedelmű vala, mint a tripartitum. Bukott is belőle fele az osztálynak.

Egy tárgyból se akadt annyi examini se subdixit, mint a magyar nyelvtanból. „Tanuljanak az urak magyarul!” — mondá angol flegmával: igen! de miből? azt a massát lemásolni egy élet kellett hozzá; hát megtanulni? A vasszorgalom Perzel Béla megtanulta, talán azért lett később miniszter.

Török, a hittanár, szintén zirci, szónok volt a szó legnemesebb és legművészebb értelmében.

Bár latinul beszélt, orom volt őt hallani; ömlött a szó ékes ajkairól, mint a méz; beszéd közben arany órájával játszott, de az korán sem volt oly fényes, mint az ő periodusai. Megbűvölte a hallgatót.

Később részt vett a szabadságharcban, mint sok rendtársai, de nem oly tragikai véggel, mint ő. Midőn Világoson minden elnémult, visszavonult a szerzetesi cellába egy sötét órában, a szép virágzó, fiatal pezsgő életet — kioltá saját kezével.

Haec meta laborum et concionum!

Dicső szónok! a nemzet elfeledhetett nehéz napjaiban, de az, aki egyszer hallá büvös ajkairól a honszerelmet, az isteni szeretet varázsigéit, nem fog elfeledni soha, hálás tanítványaid még soká fogják elmegetni a zirci szónokot, kinek deli alakja mos is ott lebeg a püspöki lyceum szent erkélyén, fölébresztve az alvó szobrokat.

(Folyt. köv.)

Híador.

meztesse a lakosságot arra, hogy az influenza ellen, illetőleg annak távoltartása érdekében mindenki, kivált gyermekek, agok és beteges emberek a megfűlést gondosan kerüljék, évesben ivásban és bármintem élvezetben mértékletességet tartsanak.

Nagy fontossággal bír a lakások levegőjének tisztasága, mindfogyva a lakásokban — a benne tartózkodók meghűlésének kikerülésével — szellőztetendők.

Kiválóan pedig szigorúan ügyeljenek föl magukra azok, a kik az influenzát már egyszer kiállították, hogy folyógyógyulást után azonnal magukat újabb ártalmaknak ki ne tegyék, mivel ezek a betegségek hajlamossítottaknak látszanak, abba igen könnyen visszaeshetnek s újabb megbetegedésük súlyos következményekkel is járhat.

Végül föl hívom a törvényhatóságot, hogy a körhazakban és gyógyintézetekben ápolat influenzás betegrekről a szabályszerű kimutatásokat és pedig a betegség fölmértülte óta egybeállított táblázatot azonnal jövőben pedig a kór megszűntéig 8—8 naponként hozzám terjesztse föl.

A mi pedig az iskolákat illeti, erre nézve a netán fölmerülő tömegesebb megbetegedések esetén, a helyi viszonyok és főnforgó körülményekhez képest a törvényekhez képest a törvényhatóság saját ügykörében intézkedjék.

Tanácsosnak látszik, hogy ha a kisebb gyermekek között az influenza mutatkozik, hogy ezeknek osztályai bezárassanak.

Budapest, 1890. évi január hó 12-én.

Gr. Teleki.

Az influenza Zomborban is regöbben föllépett. Több súlyos esetet konstatáltak már.

A polgármester a következő hírdetményt boesátotta közre:

Hírdetmény. Influenza elevelés alatt Európa több államban és hazánk területén is, járványos jelleggel legnagyobb részt enyhébb lefolyása, s többnyire hurutszerű tünetekkel járó beteg urakodván, az említett betegség ellen, illetőleg annak távoltartása érdekében, óva figyelmeztetik a lakosságot, — kivált pedig a gyermekek, agok és beteges emberek, hogy a meghűlést gondosan kerüljék, éves, ivás és bármintem élvezetben mértékletességet tartsanak. Zomborban, 1890. évi január hó 16-án. Polgármester helyett Vukicsévs Péter, tanácsnok.

Különösen olyan esetekben fordul a baj komolyabbra, ha a beteg nem vigyáz eléggé jól magára, elhagyja a szobát és újra meghűti magát. Ilyenkor rendszeren tüdőgyulladás lép föl, mely igen gyorsan öl. A baj főoka a változó egészségletlen időjárás. Reggel rendszeren fagyos, ködös időre virradunk, s a nap folyamán leereszkedik, s nyirkos párájával megromítja a levegőt. Az orvosok az influenza elleni küzdelem sikerletenséget főleg az egészségletlen időjárásnak tulajdoníthatják, a mely egymagában járvány nélkül is elég volna a baj elmerésztésére.

Egyik vidéki lap a következő módot ajánlja fel arra, hogy az influenzától megszabaduljunk: Midőn a lázat megelőző fázás és elyngváres beáll, igyék meg a beteg 2—6 decziliter karbonet bort fölfőralva s tetésze szerint megezikroztva. Erre a fázás megszűnik. Ekkor fekdjük le a beteg s kettős takaró alatt izadjon másnap reggelig. Mikor fölkel, 14 fölös vizzel mossza le az izadtságot tapig. E fürdés gyorsan történjék, s azonnal föl kell ötözni. — A beteg teljesen visszanyeri az erejét.

POLITIKAI HIREK.

* **A közigazgatási reform és a főispáni állások.** A közigazgatási reform alapelvei szerint a főispáni állás munkaköre előrelátólag lényegesen ki fog terjesztetni. Ezeket természetesen nagyobb munkatételre fog a főispánokra háramlani, melyeknek betöltésére nézve a közigazgatási szakminiszterek mellett a közigazgatás minden ágazatában való gyakorlati jártasság igen figyelemreméltó előfeltétel képez. A befügyminiszter szavai szerint, mint értesültünk, éppen ez okból a már küszöbön álló főispáni kinevezéseknél e körülményre döntő figyelem fog fordíthatni, a mennyiben oly egyének vannak kombinációja véve, a kik e föltételnek kiválóan megfelelnek.

* **Népszámlálás.** Baross kereskedelmi miniszter — mint értesültünk — meuskára törvényjavaslatot fog beterjesztetni a f. évi december 31-én Magyarországon megejtendő népszámlálásról. A népszámlálásnak 200.000 fira menő költségeiből az idén csak 50.000 firtól fognak föllásználni.

* **A honossági törvény.** Az ellenek — mint a N. Fr. Pr. Budapestről jelenté — meg egy appropriációsális vita előtt meg fogja kérözni a kormánytól, hogy szándékozik-e a honossági törvény módosításáról szöve javaslatot benyújtani és mikor? Ettől fog függeni további magatartása. Teves az a föltétel, hogy a honossági törvény novelláját az igazságügyminiszter fogja kidolgozni. Az igazságügyminiszter csak a magán- és közjogi alapelveket fogja megítélni, melyek e kérdésnél tekintetbe jönnek. Magának a törvényjavaslatnak kidolgozása és benyújtása a befügyminiszterium dolga s ez választja meg a benyújtásra alkalmas időpontot is.

Országgyűlési napló.

— **Jan. 17.** — A honvédelmi tereza általános vitája élénk indult meg s mai napon nem nyert befűzeset. A tereza előadja ifj. gróf Andrássy Gyula egy hosszabb beszéddel vezette be a vitát, kiemelvén, hogy a javaslatok s változtatások, mind a hon-

védésig harezéképességének érdekében történet s azon föltételeket a honvédség érdekében megsértése nélkül visszaosztani nem lehet. A tételnek ily föllátását azonban az ellenzék szónokai közül nem is tanádoja meg senki; mert úgy Czirer Akos a legfontosabb pontot, mint Bolgar Ferenc s másokélt ellenzék részéről, határozottan kijelentették, hogy a budget-keretet jónak s világosnak tartják, arra a költségvetésben meg is szavazták, ha az nem törít volna, hogy a honvédelmi tereza elve beveti oly kiadásokat, melyek egy meg nem szavazott törvényjavaslattal alapultak. — Andrássy után Perczel Miklós szöval föl; határozati javaslatot terjesztve be, hogy magyar katonai akadémiának az országban való föllátása iránt, Perczel nagyon helyesen és alaposan indokolta indítványát.

Perczel indítványát egy Czirer, mint Bolgar elfogadták. Ezután Polonyi Géza pendült meg egy figyelemre méltó kérdést, azt, hogy a közös hadseregből átvett tisztiek nem teszik le az esküt, melyet a honvédségnél a törvény megszab s megkövetel.

A mai éjs utolsó szónoka Pulszky Ágost volt, a ki hosszabb beszédben vézte a honvédelmi miniszter eljárását, és polemizált az ellenzék szónokokkal.

A kormánypartból Pulszkykn kívül meg Mánich. Antal beszélt ma, tolemítvén, hogy a közös hadseregből áthelyezett tisztelnek nagy száma, határlatja a honvédségnél az elmerészté.

— **Jan. 18.** — A ma folytatott honvédelmi vitába Kaas Ivor egy új kérdése terelbe a figyelem. Érdekes beszédben mutatta ki, hogy határvédelmiünk Országszég ellenében mennyire elvan lanykolyva, különösen Erdélybe, kimutatta, hogy az ország katonai építkezéseknél csak mintegy 8 százelet történik Magyarországon. Orván Balcz erös szavakkal fordíta Fejérváry, Tóth Ernő Mánich tegnapi szavaira föllélelyre szólott a kérdéshez, portolja Perczel javaslatát. Utána a honvédelmi miniszter polemizált az ellenzék szónokokkal. Kijelentése közt legfontosabb az, hogy a Budapesti akadémián tolvessérel lehetöleg meg élle az éhben törvényjavaslatot fog benyújtani. Nagy István sikerült olvasta rá a kormánypartra Tisza Kálmánok. Pulszkykn s másoknak a magyar tiszti akadémiáról szöve regöbe nyilatkozatait. A honvédelmi miniszter meg egy rövidlel felszólalása után a vita folytatása hettefe halaszták.

Megyei s helyi hírek.

* **Vármegyei közgyűlés.** Bács-Bodrog vármegye törvényhatósága f. hó 28-án több sürgös ügy elműzésé miatt, rendkívüli közgyűlést tart.

* **Kereskedelmi iskolánk minősítése.** A köz-tisztviselők minősítéséről szöve 1883. évi I. t.-cz. a ker. és katonai iskolákon kívül másnetm iskolákról és tanfolyamokról nem tesz említést. — Ez a gyakorlati életben nem egy nehézséget okoz; sőt sok méltánytalanságra is vezet. Ennek orvoslása végett a befügyminiszter a szakminiszterekkel együtt megállapította az egyes fenti törvényekbe be nem foglalt iskolákat is, melyek belső értékük szerint a fő- vagy aligaznázumokkal jogosan egyenlő értékeknek tekintendők s melyeknek elvezése az alsőbb hivatalnokai állások elnyerésére megnyugvással elfogadható. Ehhez képest körendelemben tudatja a befügyminiszter a törvényhatóságokkal, hogy a többi közt a zombori kereskedelmi iskola a közép-iskolákkal egyenlő rangra helyezhető.

* **A zombori izr. hitközség f. január hó 26-án** délután 3 órakor a hitközség tanácstermében nagygyűlést tart. A gyűlés tárgyai: 1. Évi jelentés. 2. Jegyzőkönyv-hitelesítők kikűldése. 3. Netáni indítványok.

* **Hírdetmény.** Zombor sz. k. város tanácsa részéről ezenlel felhívának azon töké kamat és järedelek jövedelmét elvezők, kik a tolvó évi január hó 1-én fenti számla alatt kibocsátott hírdetmény daczára töké kamat és järedelek jövedelem bevalásukat eddig be nem adták, hogy az 1889. év folyamán elvezett kamat és järedelek jövedelem bevalásukat ezen hírdetményi keltétől számítandó 8 nap alatt a városi adóhivatalnál annál inkább adják be, mert ezen újabb határidőnek be nem tartása esetén, hivatalból fog az illetők részére kamat és järedelek jövedelem valómsa kiállítani és adójuk annak alapján megállapítani. Zombor, 1890. január hó 17. Polgármester úr tavölletében Vukicsévs Péter s. k. tanácsnok.

* **Péchy Aurelnek** a szabadkai ügyvédi kamarához írték útirta. 136.890. évi. A szabadkai tekintetes ügy elők kamarának Szabadkán. O. esszari és apostoli kir. felszénnek mult évi december hó 18-án kelt legfőbb határozmányával hason minőségben a kassai kir. törvényszékhez helyeztetvén el, igazságügyi miniszter új ügymohozatalt megas utatásis értelmeben a szabadkai kir. törvényszéknel viessé elnöki állomástól a mai napon megváltam s a kir. törvényszék vezetése, valamint a kerülésben levő kir. írásbíróságok fölött felhűlyelet rendszerint helyettesem Aradszky Euthim kir. törvényszéki bíró vette át. Midőn erről a tekintetes ügyvédi kamarát értesíttem, egyuttal kedves kötelességem ismeret a tekintetes ügyvédi kamara minden egyes tagjának halas közönetemet kifejeztem azon községben támogatásért, melyben a rendszeren igazságügyi szolgáltatás létesítésére írányult törekvésemet részesen sziveskedtek. Közönetem mondok különösen a szabadkai ügyvédi kar azon tisztelt tagjának, a kik személyen működésém fölötti véleményüknek a nyilvánosság előtt is kifejezést adtak, mert bár én hivatalnak tekintett elnöki tisztem csak a közöredik szemléltel tartása mellett s az egyesek tevesis; vagy nem tevesis nyilvánítására való tekintet nélkül igyekszem kötelességükben beülni, megsem zárkoztatom el azok véleményének méltányolása föl, a kiket hivatalunknál fogva mindkéfében és eljárásom megírására mindig feltekeseknek tartottam, föltete előtt tehát meghajlom s azt mint az általam nagyra-beesült bizalom szente nyilvánosítást drága emlékként öröz meg keblemből. Fogadj a tekintetes ügyvédi kamara nagyra-beesésem és tiszteletem öszinte kifejezését. Szabadkán, 1890. évi január hó 15-én. Péchy Aurel s. k. kir. törvényszéki elnök.

* **A zombori izr. hitközség** pénztári jelentését vettük az 1889. évről. Ebből kiténik, hogy a lefolyt évben 5544 firt 13 kr. kiadása volt, vagyomművege 26187 firt 91 kr. Az 1890. évi költségvetési előírányzat 4710 firtban állapítottat meg.

* **Véres kárdeparbaj.** Gárdonyi Géza lapunk munkatársa és dr. Kökay István között f. hó 18-án véres kárdeparbaj folyt le Szegeden. Mindkét fél súlyosan, bár nem életveszélyesen sebesült meg. Dr. Kökay az alsó nyak bal felén sérült meg súlyosan, Gárdonyi a fej bal felén és bal arczán sebesült meg. A fele ketszer csaptak össze, a parbaj után sem bűnöltek ki. A parbajra heveslel összehozalkozás adott okot.

* **Hírdetmény.** Zombor sz. k. város tanácsa részéről ezenlel felhívának, a III. oszt. ker. adó alá tartozó valamennyi adókötölesek, kik a mult évi december hó 5-én fenti számla alatt kibocsátott hírdetmény daczára III. oszt. ker. adó bevalásukat eddig be nem adták, hogy az 1887. 1888 és 1889. évben elvezett tiszta jövedelmét, illetve a mennyiben az illető adókötölesek üzlet vagy foglalkozás meg emyit idő óta fenn nem állana, fennállása óta elért tiszta jövedelem bevalásukat ezen hírdetményi keltétől számítandó 8 nap alatt a városi hivatalnál annál inkább adják be, mert ezen újabb határidőnek be nem tartása esetén, hivatalból fog az illetők részére a III. oszt. ker. adó valómsa kiállítani és adójuk annak alapján megállapítani. Zombor, 1890. január hó 17. Polgármester úr tavölletében Vukicsévs Péter s. k. tanácsnok.

* **Szerencsétlenség.** A szabadkai huszárezred egy örme-tere revolverét átadta az ordinancos közhuzárnak tisztításra. A közhuzár tudva a szabályt, hogy nem szabad a fegyverekbe életolelyt tartani, mit sem sejtve, puzerolt kezdte, szerencsétlenségére azonban a revolver tolvó volt és esnapa véletlenül az agyon heveszöz közhuzár társát előlbe lötte egy, hogy az rogtan meghalt.

Vettük a következő gyszjelentést. Fájdalomtól megírt szívvel tudatjuk fel-felétlen folyó illetve füv. líver, sörög és nagybatyánk Kohn Ferencnek jerje hó 19-én reggel 7 órakor élelele 36-ik, boldog hazaságának 8-ik évében hosszas szenvedés után gyszós kimúlt. Drága halottunk fölt maradványait folyó hó 20-án délután 2 órakor fogtak a helybeli ír. sirketben örök nyugalomra tolni. Zombor 1890. évi január 19-én. Alidas és beke leljen a fel-felétlen halott porát felett! Oxy. Kohn Babetta férj. Lelelt anya, Lelelt Ignatz, Lelelt Lápót vírekek, Oxy. Breslauer szül. Kohn Teréz nővér, Goldfahn Sándor, Schwabach Márk, Eubsenspanger Odón sógorok, Goldfahn Oliká, Goldfahn Adrien, Goldfahn Béla, Schwabach Oliká, Kohn Oliká, Eubsenspanger Aranka unokákodók, Oxy. Kohn Laura szül. Goldfahn neje, Goldfahn Sándorné szül. Roth Emma, Schwabach Roza szül. Goldfahn, Oxy. Kohn Fany szül. Goldfahn, Eubsenspanger Feodora szül. Goldfahn, Goldfahn Regina Goldfahn Oliká, Lelelt Ignatzné, Lelelt Lipotné sógorok, Goldfahn Geza, Goldfahn Bernát, Goldfahn Miksa, Goldfahn Imre, Schwabach Sándor unokácsékek.

* **Újvidekről** írják nekünk, hogy dr. Gruits Jöcs, ki nem régiben szabadult ki a fogságból újra megindítja régi lapját a Szászai Narodot.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Milassin Kálmán szabadkai kir. törvényszéki aljegyzőit ugyanezen törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

* **Kuczuran** Horváth Rozsó községi aljegyző adó és különféle penzeknek több év óta folytatott elsisakasztása miatt állással föllejegyztetett, és ellene a vizsgálát megindítottat.

* **Áldozatközség.** Petrovszka község képviselőtestülete elhatározta, hogy 26.000 forintot tanító órazára zárdát építtet.

* **Gyilkosság.** Bogdan Pal újvidéki var. rendező neje, B. Tina o hó 11-én este szobájában ölt, midőn egyszerre az utca felöl ablakon belöttek s a jóves az asszonyt megölte. A tettes ismeretlen de könyömozása iránt erélyesen foly a vizsgálát. A jóves az asszony jobb karján halott be s szív-üterét talalta; a boncolás alkalmával kiderült, hogy a fegyver ölom-flezköval volt tolvó, melyből 4 darab találtatott a megölt testében.

* **Az influenza** Szabadkán is hivatalosan konstatálva lett. Már decemberben jelentkeztek szörnyűsége az esetek, most azonban annyira beteg, a hány ház van a városban.

* **A topolyai polgári olvasó-egylet** helyiségében saját könyvtárának gyarapítására folyó évi február hó 2-án tanevizgalmat rendez.

— **Hymen.** Svecn Adolf dr. adaji ügyvéd eljegyezte Fischer Lipót, ottani tekintetes kereskedő és takarékpénztári pénztárnok leányát.

* **Parbaj.** Kovács közös hadseregbeli és Sivo honvédelmi-záhhadnagy Bajnai, hó 16-án a nagy kaszárnyában kárdeparbajt tartott, mely elöllelelele nagysebesítései vegozott. A parbaj oka nem vált köztéröve.

* **Trachoma-járvány.** Zentáról írják nekünk, hogy a zentai szolgabírósg járvásban nagyon sok a trachomas beteg. A legutóbb eszközölt összeiras szerint: Martonoson 57, O-Kaniszan 630 Adán 217, Moholyán 861, tehát a nagy községben 1771; Zentán magóban pedig körülbelül 2000 a szembetegnek száma.

* **Torzsan** az influenza oly nagy mértékben uralkodik, hogy a lakosságnak több mint fele e betegségbe esett.

* **Ujverbáson** Löbl, Nathan buzakereskedő, ki az ottani közügyek intézésében tevesen részt vett, éle 77. évében meghalt.

* **Halálozás.** Gajcsinóvsy Milos, Ada község bírája, mint lapunknak írják, inuvenzában meghalt.

* **Gázvilágítás Szabadkán.** Mint értesültünk a gázvilágítás Szabadkán e hó 26—28 közt a köz-és magánépületekben életbe lép; az utcaik világítása pedig február hó 1-én kezdődik.

* **Új vasút.** O-Besételek Újvidekig terjedő vasút előmunkálatait Ujter Miklós és társai fogják végezni, illetőleg — mihelyt az időjárás engedi — megkezdeni.

* **Törvényszéki tárgyalások Újvidéken.** Az újvideki törvényszék, mint levelezők jelenté, két szenációs ügyet tárgyal már legközelebb. Először Fernbach Antal temerin milliomos fölött mond ítéletet, a ki tulajdonlöz agyonlölte a feleségét s aztán magát is ki akarta végezni. Az országos közegészségügyi tanács az orvosok véleményével szemben epelmeinek nyilvánította a szerencsétlen náhoth. A másik tárgyalásnak Tomics Jása, a gyilkos szerkesztő lesz a vadlított. Már az 6 ügyben is befűzözte a vizsgálókat s mivel a vadlítottat ellen nem fog föllebezni, talán meg ebben a hónapban törvényszék elé állítták.

* A zombori templomudvarban elkövetett betérés v. d. miatt vizsgálat alá helyezték Filip Miklós és neje st. úr, valamint Lippert Ferenc sőt más nyelvi ügyben Juhász Jenő vizsgálób. Filip Miklós ma szabaddalra helyezte, míg Filip Miklós és Lippert Ferenc ellen az előzetes letartóztatás fentartását rendelte el, miibe egy a vádlottak mint dr. Pataj Sándor védőjük megnyugodott.

* **Pénzfosztogatás.** Bajcsár István bajsai lakos bement Szabadkára Tomastis Pál koresmájába, s miután néhány pohár bort kiivott, szállást kért és lefeküdt. Éjféli előtt feledében, a párnán találta tárcáját üresen. Csakhamar kiderült, hogy Szűcs Árpád és Baesla János az alvó Bajcsár szobájába mentek és tőle 70 frt készpénzt elloptak. Miután letartóztatták, bevallották tettüket és előadák a meg náluk levő 53 frt 35 kr.

* **Beszűntetett sajtóper.** A budapesti kir. sajtóbizottság Bakacsay György volt postaszolgá által Milassin József ügyvédi-partfogása mellett az „Ö-Besse és Václav” ellen indított sajtóperét 44304,89 sz. számú végzésével beszűntette és Bakacsay Györgyöt 36 forint 70 kr perköltség kifizetésében simaraszaltta.

* **Az influenza Ujvidéken is nagyon terjed.** Minden családban van influenzás beteg. A polgári iskola öt tanára kapta meg. Az iskolákat egyelőre bezárták.

* **Népesedési mozgalom.** Topolyán 1889. évben — az anyakönyvek szerint — születéptől összesen 225 f. 255 leány, meghalt 145 férfi, 175 nő, a különbözet tehát 160 szaporodást mutat föl.

* **A levelező-lap** alakú nyomtatványok postai közlést illetőleg a kereskedelemügyi miniszter a következő rendeletet hozsította ki: „A postai nyomtatvány-tartalom 1889. évi november hó 14-ikén 54.546 sz. a kelt rendelettel történt beszállítása óta előfordult az az eset, hogy levelező-lap alakú levelező-lap felirattal ellátott nyomtatvány-küldemények adatait postára. I kros franko-jegyvel bementestették. Minthogy a levelező-lap a nemzetközi szerződésben is határozottan körülírt küldemények-tud, melynek különirafija, van, kezelési nehézségek és kétélyek elejt vételnek, nem engedhetem meg, hogy a levelező-lapok adataival (nagyiséggel, színevél) bíró, avagy éppen levelező-lap felirattal ellátott küldemények a nyomtatvány-tárhoz igénybevétele mellett szállíttassanak. A posta-és távírdá-hivatalok emel-főve az ily küldeményeket, ha egyébként meg is felelnek a nyomtatvány-tárhi feltételeinek, tekintsek elégtelenül bementesítet levelező-lapoknak és terheljék meg ehhez képest a hiányzó franko-díj kétszeresével.

* **Egy éj kalandja.** Egyik fiatal városunk az elmúlt het valamelyik éjében vesztett elmlatott és ugyanilyen módon be is rugott. Ugy éjféli táján észbe jutott a Don Juannak, hogy ide-ajának egy zenével kelene kedveskedni. Nosza, mozosítja a bandát a „kedves” ablaka alá. Elhúzza a szokásos szerepdő darabokat, mint pl. „Sajo kutyám, jaj de milyen aluszódtál sib, sib...”. Egyszer, ugy a harmadik nota után — az illem ellenére — megnyit az atlak s egy kez domborodott ki a meka hold-fényen. Mohón kapott a kacsoska után az atlak előtt sáhajozó-csövegje és elhalmazta forro csökjaival... „Ugyan megkerem — sugott halkán a Don Juan fálebe a nagykedőbe birkolódott kéz tulajdonosa — hússza el még azt a notát! Ez a gungyó ropog a nád”. — „Oh nagysád, ha tudna mily boldoggá tett...”. — „Károly! Ez a gungyó!” — „Miert lil engem neacsadnak?” — „Hát hogyan nevezem? Szojón, draga hölgym!” — „Hog? Hat a nevem — Veezanak!” — „Veevveveze?” — „De mar erre a névre, ha még százszor vesztetéből is lett volna bergva a Don Juan, — teljesen kijozanodott. Ilyen nevet annál a haznál, csak a szolgáló viselt. „Hát Margit kisasszony?” — „Az, kerem a mamájával az esti vonattal bement Szabadkára.” — „Tylu, azt a harmezer-rekrajáros anygától!...”. — „Halgassdávval a pikulav mert mindjárt a torkodba verem a esapjat...”. — „No meg így nem sütem fel...”. — „De mar erre muszáj az éjjel még egyszer berugni!”... .

(**Érdekes.** Legújabb és legelősből Bali virágok, esipék, szalagok, keztők, legyek, kaphatók Engel-nél, csak az „Elefant” szállodalaj szemben.

(**The Gresham.** A „Pester Lloyd” f. 6. január hó 12-iki számában azt írja, hogy ezen életbiztosítási társaság, mely több mint huszonnégy év itteni működésével fogva teljes polgarjogot nyert, előkelősége és szabaddal feltehetől miatt pedig mindinkább tért hódít, ezennel közbebeszálta 1888-89 évi működésének jelentését, mely működésének minden irányban tekintélyes haladást tünt ki. Emeltesse melő e alkalomnál, hogy a „Gresham” ezidén is teljes figyelmét a takarékalap gyazdagítására fordította, mely ezáltal tsmét 3.956.563 frkkal gazdagodott és jelenleg több mint 106 millió frankra rug. E társulat évi jelkése, mely az 1889. június hó 30-án befejezett 41-ik üzletéről szól és részvényesek 1889. deez, hó 10-én tartott rendos közgyűlésére elterjesztet, rendelkezéseikr állván, következőképpant közöljék. Az elmúlt év eredménye rendkívül kedvezőnek mondható. A társulatban az utolsó év alatt 5923 biztosítási ajánlat nyújtott be 49.069.600 frk értékben, melyek közül elfogadottat 5140 drb. 40.748.650 frk biztosítási összeggel és erről a megfelelő számu kötvény ki is állított. A díjbevetel, a visszabiztosítási díjak levonása után 15.050.885 frk 52 ets.-ra rug, a milben a 1.480.079 frk 10 ets.-mot több első év díjak befoglaltatnak. A kamat számla mozg. 4.277.633 frk 34ets.-mot tesz, miattal a társaság évi jövedelme — a díjbevetel hozzászámításával 19.328.518 frk 86 ets.-ra smekekett. A társaság az elmúlt év folyamában 8.515.351 frk 56 ets.-ot utalványozott ily követelések folyán, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. Legárt biztosítási- és vegyes biztosítások sat. fejében fizetett a társaság 1.978.229 frk 79 ets.-ot, kötvények visszafizálására 1.571.690 frk 03 ets.-nyl összeget fordított. A biztosítási és járadék alapok 3.156.563 frk 23 ets.-al gyarapodtak. Az összes eslekvő vagyon az üzletvé végével 106.578.558 frk 96 ets.-ra rugott. Tőkefeletékek: 1.774.504 frk 27 ets., a brit kormány értekeiben, 539.819 frk 79 ets., az india és gyarmati kormány értekeiben, 13.626.873 frk 64 ets. idegen államok értékpapírjaiban, 1.734.190 frk 10 ets. vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, 48.927.020 frk 31 ets. vasuti- és egyéb kölcsön-kötvényekben 16.365.280 frk 52 ets., a társaság ingatlanaiiban, melyben a társaság bécsi és budapesti házi befoglaltatnak, 8.832.043 frk 35 ets. jelzálogban és különbözött értékekben 14.778.798 frk 98 ets.

(**Gépgyár Zomborban.** Nemrég alkalmunk nyíltott a szorgalmas Molitor A. gépésznek gép-műhelyét, Zomborban meglehetősen és költésességünkre tartjuk — a fentemlített gépműhelyeket, mely érezendővel egybe vannak köve — e helyen megdesérni. Molitor úr nem kímél sem a költségeket, sem a fáradságot, hogy ezen gyárat a mai korszellemmel megfelelőleg st. a legnagyobb berendezésel bekészítse, úgy, hogy fentnevezett gyáros vállalatával partolást érdemel minden kító; annál is inkább, mivel ez a gyár gazdaszantolnak s azoknak is előnyére szolgál, kiknek bármiméni gépjöv van. Ez előnyös városunkra nézve is, mert ez által nem vagyunk kénszerítve, bármiméni reparatúra miatt a a fővárosba rándulni, mely az olesó zónásiz daczára is sokba kerülne, mit megkáríthatunk itt! Takarékoskodni.

Weisse Seidenstoffe von 60 kr. bis zu 11.45 per Meter — glatt und gemustert (ca. 150 versch. Entf. — weiß, rot, blau- und türkisfarbene perle- und zollfrei das Hoflieferant G. Henneberg (St. u. St. Hoflieferant), Zürich. Ruiter umgehend. Briefe folgen 10 fr. Porto.

A tiszaparti vasut menetrendje.

Szabadkától Ó-Becséig.	vegy. v.	vegy. v.
Szabadka	indul	*4.50
Vernusics	"	*5.20
O-Kanizsa szállás	"	*5.42
Bogázás	"	6.06
Elágazás Horgos felé	"	6.25
Zenta	"	7.09
Ada	"	7.48
Mohol	"	8.46
Petrovszello	"	8.28
O-Besse	érkezik	8.25
Ó-Becsétől Szabadkáiig.	vegy. v.	vegy. v.
Ó-Besse	indul	*5.00
Petrovszello	"	*5.30
Mohol	"	*5.50
Ada	"	6.05
Zenta	"	6.59
Elágazás Horgos felé	"	7.07
Bogázás	"	7.34
O-Kanizsa szállás	"	8.00
Vernusics	"	8.22
Szabadka	érkezik	8.39
Szegedről Zentáig.	vegy. v.	
Szeged	indul	2.31
Röske	"	3.01
Horgos	"	3.31
Martonos	"	3.57
O-Kanizsa	"	4.29
Adorján	"	4.57
Bogázás Szabadka felé	"	5.17
Zenta	érkezik	5.25
Zentáról Szegedig.	vegy. v.	
Zenta	indul	6.44
Bogázás Szabadka felé	"	6.52
Adorján	"	7.14
O-Kanizsa	"	7.49
Martonos	"	8.03
Horgos	"	8.39
Röske	"	8.58
Szeged	érkezik	9.23

A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van ki-tüntetve. A csillaggal jelölt számok az esti 6 óratól reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.

Színház.

Szombaton a „Titkos eskü”, Bator és Hegyi új operet-je került színpadra és határozott sikert aratott. A mese és a libretto élnék, mulattató, a zenészek pedig dallamosak, az előadás korrekt volt. Halmayné fölépte, melyre a közönség már szinte nem is számított, egészen jól sikerült; dalban és játékban egyaránt jeleskedett. Nogrady nem szinpadai alak, játszani sem tud, s éneke is csak a szerényebb igényű kiélegetésére elégleges. Szilágyi Dező Lambrekín kocsigyáros szerepében újból megmutatta, mennyire elemében van, mikor ügyetlenkednie és dadognia kell.

Kár, hogy ezt annak idején Constantin szerepében is megmutatta. Halmay jelentéktelenebb szerepekben is oly bevégzett routinet tanúsít, hogy szívesen látunk gyakraiban fellépni.

Vasárnap **Felhő Klári.** Ritkay Lászlónak gyönyörű népszínműve adatott, a legteljesebb sikerrel. A pompás, világított és mégis jellemes nyelvvel, a mindvégig érzelmes és megható események, s a benne megnyilatkozó igazi drámai erő nem maradhat hatás nélkül a mi közönségünkre, amely pedig épinséggel nem vádoltathó sentimentális hajlamokkal. Az előadással is meg voltunk elégedve, különösen Halmaynéval, ki a czimzerepben művészetének új oldalát mutatta be, megkapván érzelmes játékaival, Kiss Pista is jó Fátoly Ferkó volt. Bagi sikerült alakítást nyújtott, s a bunto túlzásoktól az alkalom kisértesel daczára ezúttal desértesen óvakodott. Ugyanezt mondhatjuk Nagy Vilmárol, ki határozott mérséklettel sikongott.

Hétfőn, szép számú és szokatlanul lelkes közönség előtt folyt le Deák Péter jutalomjátéka: „**Tyukodi Lőrincz fami-liája Budapestben.**” Derék komikusnak azt hisszük, meg lehet elege a közönszeritlen felüli sikerrel, — minden irányban. Az irodalmi érték nélkül, de mulattató és bolondos bohóság il-landó jó kedvben tartotta a közönséget, mely a jutalmazandó több ízben valóságos tapsviharral ödvözölte. Deáknak ügyes kup-ló nagytetszést keltettek, habár véleményünk ellenére, az elmarad-hatatlanság ezézés a „négy ász”-ra mégis elmaradt. Bagról föl se tettük volna, hogy a kozák szerepében olyan kitűnően megállja helyét. Bodrogi Lina pompásan alakította Ninuka kedves szere-pét; hanem úgy látszik, ő is osztozik abban a felfogásban, hogy a selypítés a naivitáshoz hozzá tartozik, s a bakfischnak okvet-lenül selypessen kell lennie. Saját érdekében ajánljuk, tegyen le-eről az izléstelen szokásáról. Szilágyi Dező a balek szerepében megint gyögyesen ügyetlenkedett. Szekulics Ida ügyes, hasznavehető színésznőnek bizonyult, ki nagyobb szerepekben is megpróbálko-zhatnék. Koroghly flozoptert a társulat legjobban megállt tagja; Földvári adta, de csak ugy nagyjából, kurta nadrág és pászam nélkül.

Kedden, „**Thurán Anna**” bemutatóján bőséges alkalmunk volt meggyőződni a fölől, mennyire irózik szinte a mi közönségünk a komoly fajú drámáktól; a nézőrt felényire sem telt

meg, pedig a színpadon darab legalább az általános érdeklődésre méltan számot tartottat volna. Thurán Anna mindenesetre érdekes és figyelemre méltó alkotás, de inkább költői, mint drámai mű. A esemény és az azt mozgató érzelmek, szenvedélyek bizonyos lyrail, poetikus lendülettel bírnak, de a drámai erőteljeséget nélkülözik, Velitöriz, mikor az önkényt magára vállalt küldetésből szerelméhez titkos úton visszatér, nem követ el drámai vétséget, ez a tette jó tárgyat képezhetné akár egy románékn is. A szerző, a ki ezt, úgy látszik maga is érezte, úgyekezett ugyan a kelyzet külső képevel Velitöriz tetteinek súlyosságát növelni, de éppen ez teszi, hogy a tragikum sem igazi, és meggyőző hatású, mert alapja nem magában a eseményben gyökerezik. Igazi drámai erő az egész eseményben nem lüktet, bár Annának szerepe, ki ferjét megmentendő, a szegyet és a halált inkább kész magára venni, hogyssem Velitörizt elárulja, tagadhatalanul magában rejti az igazi tragikumnak egyenemly vonását. Csakohgy Anna jellege is inkább költői, mint drámai kézzel van rajzolva, és önfelelőzasan egész jelentősége iránt teljesen eloszlik illu-sziókn, mikor legvégül kiderül, hogy Velitöriz tette köztudomású jutván, a hőst e miatt semmi baj nem éri.

A nyelvezetben Bartókán illetetel poetail vénjia szól meg, mely választékos és tartalmas kifejezésekkel gyönyörködött, de hiányzik belőle, éppen úgy mint a eseményből, az erőteljeség és a magasabb drámai szárnyalás. Igazán megrázó, lekesítő, föl-emelő jelenetet az egész színdarabban hasztalan keresünk, mely azonban annál gazdagabb megalat, élerezkenyítő részletekben.

Az előadás szemmelhatólag küzdött a kezdet nehézségeivel. Breznay Anna (Thurán Anna) szokott művészetével játszott, de a második felvonásban nem tudott elég szenvedélyes lenni. Bagi Gyula előadásról-előadásra nagyobb haladást tanúsít; Velitöriz szerepében minden igénynek megfelel. Nagy Vilma ügyes, gyakorlott színésznő, de még sem volt képes a neki nem való szerep nehézségein magát túltelni. Mátyás és Halmay jól megfelelelek szerepüknek. Földváry nagy hadarta a verseket, hogy alig érthették.

Irodalom.

— **Előfizetési felhívás** Csengeri költeményeire. A mű tartalmaz lyrail költeményeket, epigrammatok és lyrail epigrammatok. Ara füzve egy forint. Az előfizetési ár a megrendeléskor azonnal fizetendő. Az előfizetők a munkát megjelenés után azonnal megkapják.

Az előfizetés legelőszérűbben postautalványon, az előfizető teljes címével történik, csoportosan történő előfizetéseknel pedig, ezelszerű az előfizetők czimét a felhívás tulsó lapjára írva küldeni be, n következő czim alatt: Gorkovichei János, Budapest, Sándor-füg-utca, 36., fsz. 5.

— **Új zenelap.** „Cimbalom” ezimen Csengeri Gyula szerkesztése mellett új zeneteti közlöny jelent meg, mely mint ezime is mutatja, különösen a cimbalomezek ezen par excellence m.gyar hangszernek szaklajpa kíván lenni. A valóban gazdag zenészirodalom és szaktudományi tartalom mellett, minden számhoz 5—6 oldalra terjedő zenemelkéletek cimbalomra átírva melkeltenek a laphoz. Előfizetési ár a cimbalom melkellettel együtt, egész évre 10 frt a melkellet nélkül 4 frt. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban, Budapest, Erzsébet körút 8.

VEGYES HIREK.

* **Influenza történet.** Ott áll az utca sarkán egy nagy, kir. rendőri poszt. Egyszerre valami láthatatlan erő, egy túlvilági suszteronias kibold eskládonni kezdi az orrát. Az ördemes férfi akkorát prészent, hogy egy mellette elhaladó öreg asszony fölkiált: „Ita a világ vége!” Alig néhány pillanat múlva meg hatalmasab, aztan ismét rettenetesben prészentes gyótri a rend őrzőjét; megszólalva fejét: „Ez nimes rendjén! Egyszerre beunyit sohasem prészentelem.” Gondolkozva és töprengve bevont a rendőrségi központba, hol is hivatalosan előadja: „Intulal, jelentem, hogy én is filokszérába estem!” Megvető pilantás éri a túszogó beteget; „Jegyezze meg hogy ezt a betegséget konfliktuskon hívják.”

* **A fotográfia haszna.** A nemrég befejezett Themze-álag-ut építói eredeti módon vették hasznát a fotográfiaik. A Themze-álagut bejárata közelében levő háznak tulajdonosai ngyaniss perbe fogták az álagut építőt, kárterítést követelvényt azon a ezimen, hogy az álagut építése miatt a talaj süpedt s ennek következtében hazukon repedések keletkeztek. A törvényszéki tárgyaláson azonban a vállalkozók fényképek mutattak föl, mert velenteül a munkálatok megkezdése előtt a környéket, s az ott levő házakat is lefotografizoltattak. E fényképek igazolták, hogy a panaszok hazain már akkor is meg voltak azok a repedések, a melyekért kárpótlást kérnek, de a mely igényüket a törvényszék az említett bizonyítók alapján elutasította.

* **Arany János az influenzáról.** Arany János is megszenvedheté valamikor az influenzát, ezt a rettenetesen elterjedt kórt, és megénekelte akkoriban, mikor még nem volt olyan világszóróló híressége, mint mostanában. Van Arany János hatrahagyott művei kozt egy kis vers, melyben a költő így önti ki panaszát az influenza ellen:

Oh, nátha, nátha! Grippe
Katarrhus, Influenza,
Vagy bármi ezíra nével
S alakban megjelenisz

Ugyan mért nem piheusz?

* **Shakespeare elnségei.** Egy skót városban valaki fel-olvasást tartott Shakespeare-ről, mire odalépet egy hallgatója s azt kérdezte tőle, hogy esakugyan azt gondolja-e, hogy Shakes-ppeare nagyobb volt, mint Robert Burns? A felolvasó lehetetlen-ken mondta az összehasonlítást, de a skót hallgató rendithetlen maradt, „On többek kozott azt is olvasta Shakespeare-ről, hogy: „nyugaltn az a fej, mely koronát visel. Ilyen képtelenségét Robert Burns sohasem írt volna!” — „Képtelenség!” — „No persze, hogy az, Burns nagyon jól tudta, hogy a királyok éjjel nem szokták a koronát viselni, hanem a mikor lefeleksznek aludni, akkor szépen leteszik az úgy mellé egy székre!”

* **Újjabb állatseregleti dráma.** Brüsszelből a „P. E.” a következő táviratot kapta; A Pezon-fele állatseregletben tegnap este egy oroszlan és hína viaskodtak egymással. A hína felha-sította az oroszlan oldalát, mire az állatszeldítő Castenet asszony lutezai öltönyben, közönséges ostorral, belépett a ketrecbe, hogy

rendet esialojn a vadak közt. De ezáltal pörül jart, mert a feloldozásl azonnal neki ugrott és karmával mazarangolij kezdte a csombajt. A szerencsétlen asszony összerogyott és a nagy vértosa képződött körötte. A vakmerő átlatszédijön menthetlenül elvész, ha még idején nem jönnek segítségére az állatselegereit szolgák, a kik vasvillakkal fellegyerve az országtól megfokoztek, ugy hogy Castane asszonynak sikerült a ketreözöl kimenekülnie.

* **Meghalt a bíró előtt.** Szomorú eset történt a nagyhalmai (Aradn.) szolgabíró hivatalszobájában. Jova Petró vala mi kisebb vétség miatt megidézték a bíróság elé. Alig intézött hozzá néhány kérdést a szolgabíró, midőn Jovan Petru csapadit térdre rogyott, aztán élettelenül terült el a földön. Szörnyet halt. A járási orvos fölhívolta s ugy nyilatkozott, hogy az őhség ölte meg. Felesége szintén azt vallotta, hogy férje már két napja koplalt.

CSARNOK.

A magyar korona jubileuma.

Fontos történelmi esemény százados évfordulójaja lesz a folyó évben. Ugyanis 1890. február 20-án lesz száz éve annak, hogy a magyar nemzetnek feltétlen örökös drága kincsé, királyságának éves nemzeti erekiyéje, Szent-István első apostoli királynak koronája Bécsből Magyarországra visszahozatott és ottól az időtől fogva egy pillanattal sem volt a haza határán kívül.

Nemzetünk története bizonyítja, hogy a magyar nemzet folyton és állandóan mily nagy kegyelmeit és tisztelőit viselkedett Szent-István koronája iránt, melyben a magyar állam függetlenségének jelképét látta. Valahányszor idegen földre került, az egész nemzet a legnagyobb erőfeszítésekhez folyamodott, hogy azt birtokába visszazerezze. Kész volt minden egyszeres háború indítani, vagy a legnagyobb váltásdíjat érte fizetni, s nem egyszer a magyar nemzet, mint győző, hadi kárpótlással fogadta el a szent koronát. Míg más külföldi fejedelmek koronájára egyszerű családi ékszernek, ékességnek tekintették, addig a magyar szent korona már a VI. század óta közjogi jelentőségű jelvény lett, mert egyedül csak a szent István koronájával, a törvényesen összlított országgyűlés által megkoronázott fejedelmet ismerték el a nemzet törvényes urának, csak neki hódolt a nemesség, a mely maga is mint „Membrum Sanctissimae Coronae” tekintett. A szent korona közjogi jelentősége a századokon át folyton bővült s ma már csak a törvényesen megkoronázott király szentesítette a törvényeket, osztogathat kegyelmet, nemességet, kiváltságot és uralkodásának törvényes biztosítékai közt ott van, hogy trónralépésétől esküszóig a szent korona. Az ünnepség legérdekesebb pontját természetesen az képezhetné, hogy a szent korona néhány napon át közszemlére kitétnék, hogy miként a koronázás napjaiban történni szokott, a nagy közönség is megtekintesse. A nevezetes nap százados évfordulójának méltóképen való megünneplésével. Egyzsermind azt hangsúlyozzák, hogy ezen ünnepség rendezésére legkívánatosabb lenne Budapest város közönsége, mint az ország első törvényhatósága, a melynek területén őrzik a szent korona. Az ünnepség legérdekesebb pontját természetesen az képezhetné, hogy a szent korona néhány napon át közszemlére kitétnék, hogy miként a koronázás napjaiban történni szokott, a nagy közönség is megtekintesse. A nevezetes nap százados évfordulójának méltóképen való megünneplésével. Egyzsermind azt hangsúlyozzák, hogy ezen ünnepség rendezésére legkívánatosabb lenne Budapest város közönsége, mint az ország első törvényhatósága, a melynek területén őrzik a szent korona. Az ünnepség legérdekesebb pontját természetesen az képezhetné, hogy a szent korona néhány napon át közszemlére kitétnék, hogy miként a koronázás napjaiban történni szokott, a nagy közönség is megtekintesse. A nevezetes nap százados évfordulójának méltóképen való megünneplésével. Egyzsermind azt hangsúlyozzák, hogy ezen ünnepség rendezésére legkívánatosabb lenne Budapest város közönsége, mint az ország első törvényhatósága, a melynek területén őrzik a szent korona.

De a köznépben is a kegyelet és tisztelő folyton erősödött ezen ősrégi erekiye iránt, melyet kezdettől fogva „szent”-nek neveztek. Most is ebből az ősrégi nemzeti kegyelethöz kiindulva, a főváros tekintélyesebb társadalmi körében élének foglalkoznak az 1890. február 20-ik napja százados évfordulójának méltóképen való megünneplésével. Egyzsermind azt hangsúlyozzák, hogy ezen ünnepség rendezésére legkívánatosabb lenne Budapest város közönsége, mint az ország első törvényhatósága, a melynek területén őrzik a szent korona. Az ünnepség legérdekesebb pontját természetesen az képezhetné, hogy a szent korona néhány napon át közszemlére kitétnék, hogy miként a koronázás napjaiban történni szokott, a nagy közönség is megtekintesse. A nevezetes nap százados évfordulójának méltóképen való megünneplésével. Egyzsermind azt hangsúlyozzák, hogy ezen ünnepség rendezésére legkívánatosabb lenne Budapest város közönsége, mint az ország első törvényhatósága, a melynek területén őrzik a szent korona.

II. József 1784. április 7-én kelt parancsára, a magyar szent koronát Pozsonyból felvitték Bécsbe. Husvét utáni kedd volt azon sötét nap, melyről az is meg van írva, hogy a korona divetelőre iszonyu égi háború dühöngött és oly földrengés állott be Pozsonyban, a minőre ott egyhárom nem igen emlékeztek. A királyi várak falai megrezedeztek, a koronát szállító fogat és kísérő lovak megbokrosodtak, szöval gondolhat esők ismétlődtek, miket elitkölni iparkodtak. Bécsben a szent korona 1790. február 17-ig maradt. Nem sikerülvén ugyanis a fejedelmek elajajtott rendelkezályait az alkotmány ellenére életbe léptetni, az ellenük mind erősebben kitörő mozgalmak rábárták, hogy az alkotmány helyre állításával, a koronát is visszajadják az országnak. Az 1800. év elején, gróf Zichy Károly országbíró előterjesztésére, a fejedelmek gróf Pálffy kancellárnak belétsára hagyván a teendő lépéseket, a szent koronának Budára felvittele belegegyezett.

A szent korona ezel február 17-én a többi koronázási jelvényekkel együtt, Kegyelevél József és Nadásdy Mihály grófoknak, mint koronárólékek átadatván, a következő napon a kincsértől kivéve, fényes fogatokra tetejét és több testőr és four kíséretben Bécsből Magyarországra indítottatt. S ezzel egész országos mozgalom indult meg. A nemzet kitörő lelkeséssel fogadta mindenfelé Bécsből Budáig, a merre ment, mindenhonnan az üdvözölő nép, forrák és nemesség eleje töltött s az uton majdnem szakadatlan lánzolatlán állva, fogadta és kísérte. Musony és Pozsony varmegyék nemessége és a városok polgárai, számos magússal, nemzeti díszlónyokban lovagolva, főúri hölgyek magyar női díszben mentek a korona elé, míg Fogács Mihály szász való díszlovas őrseregét szervezte, a koronának Budig való kíséretét vette át. Mindenütt, hol a korona helyezésében és városokban megérkezve, látották, a hatóságok, a papság, a lakosság, polgári zászlóaljok, ezeltésztöltek, a tanuló ifjúság, fehérlő öltözött szövek, kinek száma egy helyütt háromszázra tetéztek, virágfüzerekkel, szövetnékkel testüléleg díszben fogadták, az összes harangok zugása, üdvölovecsk dörgése közt, üdvözölő szövekkel, énekkel és zenével.

Három napi ut után, a szent korona Budavára érkezett, tohát 1790. év február 20. napján. Hogy mily lelkesedéssel volt országzsere, látni nem, csak képzelné lehet. Ezen idő óta nem

volt ezen palladium az ország határán kívül. Kossuth 1849-ben Ó-Orsóra közelében föld alá ásatta, és midőn 1853. szept. 8-án Karger Titus es. és kir. őrnagy ott kásatta, Budára vitték és szept. 20-án, a király rendelkezéssel rendes helyére teték.

Ez-kéül is láthatjuk, hogy a magyar szent korona, a független magyar állam ezen szimbóluma. 1790. óta, tehát épen száz év óta, nem volt tul az ország határán.

Végül megemlítendőnek tartjuk, hogy a korona jubileumára Lévy Imre, a budapesti kegyesrendiek fogymnöstemának igazgatója hívta fel a közfigyelmet.

Sz-g.

Máriazelli gyomor cseppek,
legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Ültöletlenül hatás az étvágytalanság, gyomor-gyengeség, bizos lehet, savanyú felhőrogecs, szél rekedeck, kólika, gyomor hárt, szomorú esak, gyomor homok és dara képződés, túlságos élyalkalosság, sárgaság, mind az élyalajogor esetében, megzavart és a fokozott lúg és a gyomor erőtlenlato, szörnyet, gyomor keserű, kemény szövek, székrekedéck, az élyl szöval túrterhelte gyomor, kitérés, élyl a szövelgek, a gyögylő, vese, máj és aranyeres botanlatnak. — Egy öveg ára, használt utózással egy 40 kr. tartja öveg 70 kr. Készítők szövelgeknek: Bráo Károly, gyógyszerész Krenster Morva ország.

Máriazelli Labdacskok.

A Kéményszeréck és székrekedéck ellen, ezek öta legújok hatóanyagok bizonyított labdacskok, sokféle képen használtak, tohát csak vételek is végelk helyt a fontt vödelgyog. — Bráo Károly, Krensteri gyógyszerész, hely, má trassza, melyek minden eredeit dohozott állatokat. — Egy dohoz ára 20 kr. Egy teleres 0 dohozott 1 fr. A pénz előleges beküldés után, 1 teleres 1 fr. 20 kr., 2 teleres 2 fr. 20 kr., 3 teleres 3 fr. 20 kr. ért, csomagolós és postaiar mentesen küldünk meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacskok minden titkos szerek, a gyógyszerészek anyakönyvi összeitelé, minden használt utasításban fel van övelve.

A Máriazelli gyomrocseppek és Máriazelli labdacskok kaphatók Zomborban, Zomborban, Apatinban Th. Rány gyógyszerésznél. 11-12

Advertisement for 'SALY' medicine, featuring a portrait of a man and text describing its benefits for various ailments.

Advertisement for 'haszredest' (stomach drops) and 'Figyelmeztetés!' (warning) regarding counterfeit products. Includes the name 'Neustein' and 'Gyógyszer'.

Large advertisement for 'MOLITOR A.' featuring an illustration of a steam engine and text describing it as a 'ZOMBORBAN, Apatini-utca 6. sz.' machine for industrial and agricultural use.

Advertisement for 'KALODONT' (KALODONT) medicine, highlighting its benefits for rheumatism and other ailments.

Advertisement for 'FOGVIZE, FOGPORA, FOGPASTAJA' (tooth powder) by 'A SOULCAI APATSÁG', featuring an illustration of a man and text describing its dental benefits.

Large advertisement for 'Pserhofer J.-féle gyógyszerár' (Pserhofer's medicine), listing various products like 'Vertisztó labdacskok', 'Egyszemű', and 'Fokgyógyászati' with their prices and benefits.